

20.8.2003

1144/4/01

**Ratkaisija:** Apulaisoikeusasiamies Petri Jääskeläinen

**Esittelijä:** Vanhempi oikeusasiamiehensihteeri Mirja Tamminen

## **MAATALOUSTUKIEN VALVONTA JA VALITUSASIAN KÄSITTELY TE-KESKUKSESSA**

### 1 KANTELU

Maanviljelijät A ja B arvostelevat 9.4.2001 eduskunnan oikeusasiamiehelle osoittamassaan, - - - laatimassa kantelukirjoituksessa Satakunnan työvoima- ja elinkeinokeskuksen maaseutuosaston (jäljempänä TE-keskuksen) menettelyä mm. maataloustukien valvonnassa ja valitusasian käsittelyssä. Kantelukirjoituksen mukaan kysymyksessä olivat vuoden 1997 peltokasvien tuki, ympäristötuen perustuki ja luonnonhaittakorvaus.

A ja B kertovat mm. seuraavan.

- - -

2. *Valituksen käsittelyaika.* Kantelijoiden kunnan maaseutuelinkeinoviranomaisen päätöksestä tekemän valituksen käsittely kesti TE-keskuksessa 2 vuotta 9 kuukautta. Kantelijat katsovat, että TE-keskus oli laiminlyönyt tehtävänsä ja virka velvollisuutensa.

3. *Tukien maksatus.* Kantelijat arvostelevat TE-keskusta siitä, ettei tukien maksatusta toimeenpanna riidattomiltakaan osilta. Kantelukirjoituksen mukaan nuorten viljelijöiden tukea ja muita kansallisia tukia ei ollut maksettu eikä tukipäätöstä ollut tehty.

- - -

### 2 SELVITYS

Satakunnan TE-keskuksen maaseutuosasto antoi kantelukirjoituksen johdosta 14.5.2001 selvityksen sekä maa- ja metsätalousministeriö 27.6.2001 lausunnon. Ministeriön lausuntoon on liitetty sen maatalous osaston tukipolitiikkayksikön 8.6.2001 päivätty lausunto.

Olen lisäksi pyytänyt erikseen maaseutuelinkeinojen valituslautakunnalta ja TE-keskukselta selvitykset luonnonhaittakorvausta koskeneen valituksen käsittelystä. Nämä selvitykset on annettu 5.9.2002 ja 18.11.2002.

TE-keskus antoi pyynnöstäni vielä lisäselvityksen 9.4.2003. Jäljennökset selvityksistä ja lausunnoista ovat tämän päätöksen liitteinä.

Nähtävänäni on ollut myös maaseutuelinkeinojen valituslautakunnan päätös -  
-- sekä siihen liittyvät valituslautakunnan asiakirjat.

### 3 RATKAISU

---

#### 3.2 Valitusten käsittely

##### 3.2.1 Valituksen käsittelyaika TE-keskuksessa

A:n ja B:n valitus C:n kunnan maatalouslautakunnan päätöksestä 16.12.1997 saapui Satakunnan TE-keskukseen 22.1.1998. TE-keskus pyysi 16.8.2000 C:n kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselta lausunnon valituksen johdosta. Valittajat antoivat 15.10.2000 vastineensa kunnan maaseutuelinkeinoviranomaisen 1.9.2000 antamaan lausuntoon. TE-keskus ratkaisi valituksen 26.10.2000.

Valitusasian käsittelyaika oli noin 2 vuotta 9 kuukautta. Käsittelyaika oli selkeästi pidempi kuin TE-keskuksen ilmoittamat valitusasioiden keskimääräiset käsittelyajat vuosina 1998 (400 päivää) ja 1999 (352 päivää).

Perustuslain 21 §:n mukaan jokaisella on oikeus saada asiansa käsitellyksi asianmukaisesti ja ilman aiheetonta viivytystä lain mukaan toimivaltaisessa tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa. Perustuslain 22 §:n mukaan julkisen vallan on turvattava perusoikeuksien toteutuminen.

TE-keskus on vedonnut valitusasian käsittelyn viivästymisessä puutteellisiin henkilöstövoimavaroihin. Tältä osin totean, ettei voimavarojen vähäisyys vapauta julkista valtaa perustuslain määräysten noudattamisesta. Myös tuolloin viranomaisen on pyrittävä voimavarojen kohdentamisella ja työn organisoinnilla siihen, että asiat voidaan käsitellä kohtuullisessa ajassa.

Katson, että valitusasian käsittely viivästyi TE-keskuksessa kohtuuttomasti.

Satakunnan TE-keskukseen perustettiin 1.1.2000 uusi ylitarkastajan virka mm. valitusasioiden käsittelyä varten. TE-keskuksesta saadun tiedon mukaan valitusasioiden keskimääräinen käsittelyaika on lyhentynyt vuonna 2000 ja 2001 noin viiteen kuukauteen.

##### 3.2.2 Luonnonhaittakorvausta koskevan valituksen käsittely TE-keskuksessa ja maaseutuelinkeinojen valituslautakunnassa

###### 3.2.2.1 Tapahtumat

A ja B valittivat C:n kunnan maatalouslautakunnan päätöksestä 16.12.1997 Satakunnan TE-keskukseen. Valitus koski 14.1.1998 päivätyä valituskirjelmän mukaan vuoden 1997 peltokasvien tukea, luonnonhaittakorvausta ja ympäristötukea. TE-keskus antoi 26.10.2000 päätöksensä A:n ja B:n valitukseen vuoden 1997 peltokasvien tuesta ja ympäristötuen perustusta. Päätöksessä ei ole mitään mainintaa luonnonhaittakorvausta koskeneesta valituksesta.

A ja B valittivat TE-keskuksen päätöksestä edelleen maaseutuelinkeinojen valituslautakuntaan. He pitivät 23.11.2000 päivätyssä valituskirjelmässään TE-keskuksen päätöstä virheellisenä mm. siksi, ettei siinä ollut mainintaa luonnonhaittakorvauksesta, josta he olivat myös valittaneet.

TE-keskus antoi valituksen johdosta 21.12.2000 lausunnon maaseutuelinkeinojen valituslautakunnalle. TE-keskus totesi, että se oli käsitellyt päätöksessään kaikki C:n kunnan päätökseen 16.12.1997 vaaditut muutosvaatimukset.

Maaseutuelinkeinojen valituslautakunnan esittelijä tiedusteli puhelimitse B:ltä ja C:n kunnan maaseutusihteeriltä vuoden 1997 luonnonhaittakorvausta koskevaa päätöstä. Valituslautakunnan asiakirjavihkoon sisältyvän puhelinmuistion (21.3.2001) mukaan B oli todennut, että "mitään erillistä päätöstä ei ole annettu ja että tiedustellessaan asiaa kunnasta hänelle sanottiin, että luonnonhaittakorvausta koskeva päätös sisältyy ko. jo annettuun päätökseen". Valituslautakunnan asiaa koskevan esittelylistan mukaan maaseutusihteeri ei ollut löytänyt erillistä päätöstä luonnonhaittakorvauksesta.

Maaseutuelinkeinojen valituslautakunta antoi 19.4.2001 päätöksensä maatalouden tulotukia koskevaan valitukseen. Valituslautakunta jätti A:n ja B:n valituksen luonnonhaittakorvausta koskevalta osaltaan tutkimatta, mutta velvoitti samalla C:n kunnan maaseutuelinkeinoviranomaisen antamaan haetusta vuoden 1997 luonnonhaittakorvauksesta ensi asteen käsittelypäätöksen ensi tilassa.

Valituslautakunta totesi perusteluissaan tältä osin seuraava sti.  
"Valitusta ei voida tutkia lainkaan luonnonhaittakorvausta koskevalta osalta, koska C:n kunnan maaseutuelinkeinoviranomainen ei ollut antanut asiassa ensi asteen käsittelypäätöstä. Koska saadun tiedon mukaan sellaista ei ole vieläkään annettu, valituslautakunta velvoittaa kuitenkin C:n kunnan maaseutuelinkeinoviranomaisen antamaan valittajalle vuoden 1997 luonnonhaittakorvauksesta hallintomenettelylain 23 §:n mukaisen ensi asteen käsittelypäätöksen ensi tilassa".

Maaseutuelinkeinojen valituslautakunnan päätös sai lainvoiman.

Asiaa selvitettyäessä C:n kunnan maaseutuelinkeinoviranomainen toimitti eduskunnan oikeusasiamiehen kansliaan kunnan maatalouslautakunnan päätösjäljennöksen, jonka mukaan päätös luonnonhaittakorvauksen osalta oli annettu 16.12.1997. Kunnasta tänne toimitettu päätös poikkeaa maaseutuelinkeinojen valituslautakunnan asiakirjavihkoon sisältyvästä C:n

kunnan maatalouslautakunnan 16.12.1997 päiväystä päätöksestä siten, että viimeksi mainitusta päätöksestä puuttuu sivu, johon luonnonhaittakorvausta koskeva ratkaisu sisältyy.

Satakunnan TE-keskus totesi tältä osin kuultuna, että se oli ratkaisut päätöksellään 26.10.2000 kaikki valituksenalaista C:n kunnan maatalouslautakunnan päätöstä koskeneet tuet eli peltokasvien tuen ja ympäristötuen. Päätös oli tehty valituksen liitteenä olleesta vuoden 1997 maataloustukia koskeneesta kunnan päätöksestä 16.12.1997, joka ei sisältänyt luonnonhaittakorvauspäätöstä.

Maaseutuelinkeinojen valituslautakunta totesi puolestaan, ettei sillä ollut missään vaiheessa käytössään sellaista kunnan tai TE-keskuksen päätöstä, josta olisi ilmennyt, että A:n ja B:n luonnonhaittakorvaushakemukseen olisi annettu asianmukainen ensiasteen päätös. Tämän vuoksi lautakunta oli velvoittanut kunnan maaseutuelinkeinoviranomaisen antamaan haetusta vuoden 1997 luonnonhaittakorvauksesta ensi asteen käsittelypäätöksen ensi tilassa.

#### 3.2.2.2 Oikeusohjeet

Perustuslain 21 §:n mukaan jokaisella on oikeus saada asiansa käsitellyksi asianmukaisesti lain mukaan toimivaltaisessa viranomaisessa.

Sovellettavaksi tulevat lisäksi hallintolainkäyttölain seuraavat säännökset:

25 §. *Valituskirjelmän liitteet.* Valituskirjelmään on liitettävä

1) päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä;

= = =

28 §. *Täydennysmenettely.* Jos valitus on puutteellinen, valittajalle on varattava tilaisuus täydentää sitä, jollei täydentäminen ole asian käsittelyn kannalta tarpeetonta.

Valittajalle on annettava valituksen täydentämistä varten kohtuullinen määräaika ja samalla ilmoitettava, millä tavoin valitus on puutteellinen.

33 §. *Asian selvittäminen.* Valitusviranomaisen on huolehdittava siitä, että asia tulee selvitettyksi, ja tarvittaessa osoitettava asianosaiselle tai päätöksen tehneelle hallintoviranomaiselle, mitä lisäselvitystä asiassa tulee esittää.

Valitusviranomaisen on hankittava viran puolesta selvitystä siinä laajuudessa kuin käsittelyn tasapuolisuus, oikeudenmukaisuus ja asian laatu sitä vaativat.

#### 3.2.2.3 Kannanotto

Perustuslain 21 §:n mukaiseen asioiden käsittelyyn asianmukaisuuteen sisältyy yleinen huolellisuusvelvollisuus. Viranomaisen on selvitettävä käsiteltävään

olevat asiat perusteellisesti ja noudatettava annettuja säännöksiä ja määräyksiä.

Maaseutuelinkeinojen valituslautakunnan asiakirjoista ilmenee, että A ja B olivat liittäneet TE-keskukselle osoittamaansa valituskirjelmään C:n kunnan maatalouslautakunnan päätöksen 16.12.1997 jäljennöksenä. Valokopioidusta päätöksestä puuttui sivu, johon luonnonhaittakorvausta koskeva ratkaisu sisältyi. Samalla sivulla oli kerrottu myös peltokasvien tukea koskevan ratkaisun perustelut ja siihen sovelletut säännökset.

A ja B olivat valittaneet myös luonnonhaittakorvausta koskevasta ratkaisusta TE-keskukseen. TE-keskus ei varannut valittajille tilaisuutta täydentää valitusta alkuperäisellä maatalouslautakunnan päätöksellä tai uudella päätösjäljennöksellä. TE-keskus ei myöskään viran puolesta hankkinut uutta päätöstä C:n kunnasta tai selvittänyt muutoin asiaa tältä osin ennen valitusasian ratkaisemista. Tästä seurasi, että valitusta ei käsitelty luonnonhaittakorvausta koskevalta osalta.

Maaseutuelinkeinojen valituslautakunnan esittelijä oli selvittänyt B:ltä ja C:n kunnasta, oliko luonnonhaittakorvaustukihakemukseen annettu päätös. Asiaa näyttäisi kuitenkin selvitetyn lähinnä siltä kannalta, oliko kunnan maaseutuelinkeinoviranomainen tehnyt asiassa erillisen päätöksen. Valituslautakunta ei myöskään hankkinut kunnasta uutta maatalouslautakunnan päätöstä ennen valitusasian ratkaisemista. Tästä seurasi, että valituslautakunta jätti tutkimatta A:n ja B:n valituksen TE-keskuksen päätöksestä luonnonhaittakorvauksen osalta ja velvoitti C:n kunnan maaseutuelinkeinoviranomaisen antamaan ensi asteen käsittelypäätöksen luonnonhaittakorvausta koskevaan tukihakemukseen.

Mielestäni valituskirjelmään liitetyn C:n kunnan maatalouslautakunnan päätöksen puutteellisuus oli sellainen, että TE-keskuksen ja maaseutuelinkeinojen valituslautakunnan olisi tullut havaita, etteivät valittajat olleet liittäneet valitukseensa monisivuista päätöstä kokonaan. Katson, että TE-keskus ja maaseutuelinkeinojen valituslautakunta eivät ole täyttäneet asiassa niille hallintolainkäyttölain 33 §:n mukaan kuulunutta selvittämisvelvollisuutta riittävän huolellisesti.

Maaseutuelinkeinojen valituslautakunnan päätös on lainvoimainen. Lainvoiman saaneen päätöksen hallintoasiassa voi purkaa ainoastaan korkein hallinto-oikeus sille tehdystä hakemuksesta. Purkamisen edellytyksistä säädetään hallintolainkäyttölain 63 §:ssä. Kantelijoiden itsensä harkittavaksi jää, onko heillä asiassa aihetta purkuhakemuksen tekemiseen korkeimmalle hallinto-oikeudelle.

### 3.3

#### Tukien maksatus

A ja B arvostelevat maaseutuelinkeinoviranomaisia mm. siitä, että "kansallisia tukia ei ole maksettu lainkaan, joten niistä ei ole voinut edes valittaa, koska nykyisen käytännön mukaisesti vaaditaan ensin kunnan viranomaisen päätös/maksatus, jota kuitenkin TE-keskus ei ole antanut tehdä edes

riidattomalta osin" ja siitä, että "viranomainen on laiminlyönyt kokonaan nuoren viljelijän tuen maksamisen".

TE-keskus ilmoitti 14.5.2001 oikeusasiamiehelle antamassaan selvityksessä, että maataloustuet oli maksettu kantelijoille riidattomilta osilta. TE-keskuksen mukaan väite, että TE-keskus ei ollut antanut maksaa tukia, ei pitänyt paikkaansa. Vuoden 1997 maataloustukien maksamattomuus oli perustunut kaikilta osin valvonnassa todettuihin puutteisiin. Vuoden 1997 maataloustukien maksatus oli kuitenkin ollut ongelmallista atk-ohjelmien uusimisen johdosta.

Kasvinviljelyn kansallista tukea ja nuorten viljelijöiden tukea vuodelta 1997 ei kuitenkaan ollut vielä maksettu eikä niitä koskevaa tukipäätöstä tehty silloin, kun TE-keskus antoi kantelukirjoituksen johdosta 14.5.2001 selvityksensä ja maa- ja metsätalousministeriö 27.6.2001 lausuntonsa oikeusasiamiehelle. C:n kunnan maaseutuelinkeinoviranomainen teki päätöksen mainittuja tukia koskevaan B:n hakemukseen 5.7.2001 ja tuet korkoineen maksettiin B:lle 13.7.2001.

TE-keskus totesimulle 9.4.2003 antamassaan lisäselvityksessä, että valvontapöytäkirjassa, sen tallennuksessa ja tuen laskennassa oli ollut ongelmia, joiden vuoksi atk-ohjelmat eivät olleet suostuneet maksamaan kasvinviljelyn kansallista tukea ja nuorten viljelijöiden tukea normaalisti. Tuet maksettiin lopulta ohi kaikkien tukisovellusjärjestelmien C:n kunnan maaseutuelinkeinoviranomaisen päätöksellä 5.7.2001.

TE-keskus myönsi, että sen oikeusasiamiehelle 14.5.2001 toimittama selvitys tukien määrästä oli ollut osittain puutteellinen.

### 3.3.1

#### Tukien maksatuksen viivästyminen

Vuoden 1997 kasvinviljelyn kansallinen tuki ja nuorten viljelijöiden tuki korkoineen maksettiin kantelijoille 13.7.2001. Muut kansalliset tuet vuodelta 1997 oli maksettu kantelijoille jo 19.2.1998. Kasvinviljelyn kansallinen tuki ja nuorten viljelijöiden tuen maksatus oli siten viivästynyt yli 3 vuotta normaaliaikataulusta.

Kantelijoiden maatila oli ollut vuonna 1997 peltoalaperusteisten tukien valvonnan kohteena. TE-keskuksen mukaan tukien maksatus viivästy, koska valvonnasta tehtyä valvontapöytäkirjaa ja tallennusta ei saatu täsmäämään kasvinviljelyn kansallisen tuen ja nuorten viljelijöiden tuen osalta eikä atk-järjestelmä hyväksynyt tukien maksatusta keväällä 1998. Näiden ongelmien lisäksi tukien maksatusta viivästytti samanaikaisesti tehty atk-ohjelmien uusiminen.

Katso, että kasvinviljelyn kansallisen tuen ja nuorten viljelijöiden tuen maksatus viivästy kohtuuttomasti. Mielestäni atk-ongelmia ei voida pitää hyväksyttävänä perusteena näin pitkälle maksatuksen viivästykselle. Tuet korkoineen oli pystytty maksamaan lopulta ohi maksatuksen tietojärjestelmien.

### 3.3.2

#### Tukien maksamisesta koskeva selvitys oikeusasiamiehelle

Kantelijat arvostelivat maaseutuelinkeinoviranomaisia mm. siitä, että nuorten viljelijöiden tukea ja muita kansallisia tukia ei ollut maksettu heille. TE-keskuksen kante lukirjoituksen johdosta 14.5.2001 oikeusasiamiehelle antamasta selvityksestä ei ilmennyt, että kasvinviljelyn kansallinen tuki ja nuorten viljelijöiden tuki vuodelta 1997 olivat tuolloin edelleen maksamatta ja niitä koskevat päätökset tekemättä. TE-keskuksen selvityksen mukaan maataloustuet oli maksettu riidattomilta osilta.

Perustuslain 111 §:n mukaan oikeusasiamiehellä on oikeus saada viranomaisilta laillisuusvalvontaansa varten tarvitsemansa tiedot.

Mielestäni TE-keskuksen selvityksessä 14.5.2001 annettiin kansallisten tukien maksamisesta osittain puutteellista tietoa, joka oli omiaan johtamaan harhaan asian arviointia. Vaikka kantelukirjoitus oli kansallisten tukien maksamista koskevalta osaltaan varsin yksilöimätön, kanteluasian selvittämisen kannalta oleellista tietoa oli se, oliko nuorten viljelijöiden tuki ja muut kansalliset tuet maksettu kantelijoille ja oliko niitä koskevat päätökset tehty.

Maa- ja metsätalousministeriön maatalousosaston silloinen tukipolitiikkayksikkö totesi omassa lausunnossaan asiasta tältä kohdin, että

"Väite riidattoman virheen korjaamatta jättämisestä ei Satakunnan työvoima- ja elinkeinokeskuksen lausunnossa esittämillä perusteilla mitä ilmeisimmin pidä paikkansa. Kyseessä näyttäisikin olevan lähinnä perättömältä ilmiannolta kuulostava lausuma, syytetäänhän siinä virkavirheestä, joka olisi rangaistavaa menettelyä rikoslain 40 luvun 10 § tai 11 §:ssä säädetyllä tavalla virkavelvollisuuden rikkomisena. Jos virkamies virkaansa toimittaessaan tahallaan tai tuottamuksellisesti rikkoo tai jättää täyttämättä virkatoiminnassa noudatettaviin säännöksiin tai määräyksiin perustuvan virkavelvollisuutensa, voidaan hänet tuomita rangaistukseen. Rikoslain 15 luvun 6 §:ssä puolestaan säädetään rangaistavaksi väärä ilmianto, jossa annetaan esitutkinta- tai muulle viranomaiselle taikka tuomioistuimelle väärän tiedon ja siten aiheutetaan vaara, että ilmiannettu joutuu syytteeseen tai tuomitaan rangaistukseen tai muuhun rikosoikeudelliseen seuraamukseen virheellisin perustein".

Totean tältä osin, että kantelijat ovat käyttäneet jokaiselle kuuluvaa oikeutta kannella oikeusasiamiehelle. Viranomainen on puolestaan velvollinen antamaan asianmukaisen vastauksen oikeusasiamiehen sitä pyytäessä viranomaiselta laillisuusvalvontaan kuuluvassa asiassa. Mielestäni edellä kerrottu lausuma ministeriön taholta ei ole ollut tässä yhteydessä asianmukainen.

### 3.4

Koron maksaminen maataloustuille ym.

Kantelijoiden esiin ottamat kysymykset mm. valtion koronmaksuvelvollisuudesta ja muutoksenhakujärjestelmästä kuuluvat lainsäädännön alaan.

Viitataan koron maksamista koskevan kysymyksen osalta vastaukseen, jonka maa- ja metsätalousministeri Jari Koskinen antoi 12.11.2002 kirjalliseen kysymykseen nro 894/2002 vp. Vastauksessaan ministeri Koskinen totesi, että koron maksun mahdollisuus selvitetään työryhmässä, jonka tehtävänä on selvittää maaseutuelinkeinojen tukitehtäviä hoidettaessa noudatettavasta menettelystä annetun lain uudistamistarpeet. Työryhmä on asetettu 11.2.2003.

Maa- ja metsätalousministeriö asetti 11.2.2003 myös maaseutuelinkeinohallinnon muutoksenhakusäännösten uudistamistyöryhmän, jonka tehtävänä on kartoittaa maaseutuelinkeinohallinnon muutoksenhakusäännökset ja tehdä tarvittavat ehdotukset muutoksenhakusäännösten muuttamiseksi.

Siltä osin kuin kantelijat arvostelevat yleisesti maataloustukipäätösten perusteluja, totean, että tukipäätökset on perusteltava hallintomenettelylain 24 §:n säännösten mukaisesti.

## 4 TOIMENPITEET

### 4.1 Valituksen käsittely

Saatan Satakunnan TE-keskuksen maaseutuosaston tietoon edellä kohdassa 3.2.1 esitetyn käsitykseni kohtuuttomasta viivästyksestä valitusasian käsittelyssä. Samalla kiinnitän vastaisen varalle maaseutuosaston huomiota valitusasioiden käsittelyn joutuis uuteen.

Lisäksi saatan Satakunnan TE-keskuksen maaseutuosaston ja maaseutuelinkeinojen valituslautakunnan tietoon edellä kohdassa 3.2.2 esitetyn käsitykseni valitusasian riittämättömästä selvittämisestä. Samalla kiinnitän Satakunnan TE-keskuksen maaseutuosaston sekä maaseutuelinkeinojen valituslautakunnan huomiota vastaisen varalle valitusasioiden huolelliseen käsittelyyn.

### 4.2 Tukien maksatus

Saatan Satakunnan TE-keskuksen tietoon edellä kohdassa 3.3.1 esitetyn käsitykseni maataloustukien maksatuksen kohtuuttomasta viivästyttämisestä.

Kohdassa 3.3.2 esitetyn johdosta kiinnitän TE-keskuksen huomiota siihen, että selvityksissä laillisuusvalvojalle annettujen tietojen tulee olla selvitettävän kysymyksen kannalta riittävän kattavia.



Saatan myös maa- ja metsätalousministeriön tietoon edellä kohdassa 3.3.2 kerrotun käsitykseni ministeriön maatalousosaston tukipolitiikkayksikön lausuntoon sisältyneestä epäasianmukaisesta lausumasta.

Edellä kerrotussa tarkoituksessa lähetän jäljennökset tästä päätöksestäni Satakunnan TE-keskuksen maaseutuosastolle, maaseutuelinkeinojen valituslautakunnalle ja maa- ja metsätalousministeriölle.

- - -